

rijske spomenike a pokadšto se primjenjuju i rekonstrukcije i izlaganje kopijā, uz nastojanje da objekti ostanu *in situ* u kulturnoj, geografskoj, ekološkoj i dr. sredinama.

U okviru odjeljka o povijesti razvoja skansen muzeologije korijeni se utvrđuju s krajem 18. st. i pravi razdioba počam od ideje Arthura Hazeliusa s kraja 1870tih, čiji je muzej Skansen otvoren 1891. za publiku, a time oficijelno inaugurirana i nova grana muzeologije, sve do 1918. Slijedi dalji razvoj takvih muzeja od 1919. do 1958. i napokon od 1959. godine do danas.

Od značaja je i klasifikacija muzeja na otvorenom prema vrstama i tipovima muzeja na otvorenom u okviru koje je uključena i razdioba na arheološke muzeje na otvorenom, etnograf-

ske kao i ona kojima se prezentiraju određene grane ekonomije primjerice pčelarstvo, vrtlarstvo, ribarstvo i dr. Opsežno se prezentiraju i posebni aspekti muzeja na otvorenom, teorijski razvoj skansen ideje, važnost i funkcija muzeja na otvorenom, muzeji na otvorenom u evropskim zemljama, diseminiranje skansen ideje izvan Evrope i dr. Unutar prezentacije evropskih muzeja na otvorenom, pregledno se tabelama i mapama te brojnim ilustracijama daju recentne slike rasta i razvoja tih muzeja. Jugoslavija je predstavljena kao zemlja u kojoj je 10 muzeja na otvorenom osnovanih od 1960. do 1979. godine s napomenama o planiranim izgradnjama jugoslovenskih etnoparkova poput onog na Avali i pokraj Sarajeva. Očigledno je autor nastojao dati što potpuniju sliku

stanja a značajna je podjela takvih muzeja prema veličini zemljišta na kojemu se nalaze — od onih malih na 0,5 ha do gigantskih na 250 ha, kojih je i najmanji broj. Vrlo mali skanseni su pretežno u skandinavskim zemljama dok se u ostalim evropskim zemljama najviše nalaze na površini od 14 do 30 ha.

Napose se u knjizi inzistira na potrebnom razlučivanju definicije tehnološkog muzeja i muzeja na otvorenom koji su tehničkog karaktera.

Uz opsežnu bibliografiju, opsežne sažetke na njemačkom, francuskom, engleskom i ruskom jeziku, popisom 145 ilustracija, izdanje jest jedan od nezaobilaznih priručnika svakom stručnjaku koji želi dobiti informacije o povijesti i dosezima s ovoga područja.

B. Š.

Izbor iz domaćeg tiska — Selection from the domestic press

Iz hemeroteke Muzejskog dokumentacionog centra

Branka Šulc

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Izborom anotiranih bibliografskih jedinica za razdoblje od srpnja do prosinca 1984. godine prema ICOM-ovoj muzeološkoj klasifikaciji obuhvaćene su slijedeće teme: novi stalni postavi i izložbeni prostori (154.2), obnavljanje muzejskih zgrada i prostora (127.5), historijat muzeja (5), međunarodni kongresi (1.6), skupovi, savjetovanja (1.512), muzejske publikacije (L5 i 190), prijedlozi i diskusije (2.2), donacije (133.2), privatne zbirke (200), međunarodne izložbe (1.8).

154.2

T. P. Muzej Cetinske krajine. »Slobodna Dalmacija«, Split, 1984, (10.9), str. 12. Informacija o otvorenju preuređenog Muzeja Cetinske krajine u Sinju u okviru kojeg se zbirka prezentira razdoblje od prehistorije do novije povijesti i NOR-a.

154.2

(G. B.). U Arheološkom muzeju Splita. Nova izložbena dvorana? »Slobodna Dalmacija«, Split, 1984, (29.9), str. 10. U Arheološkom muzeju Splita planirano je uređenje izložbene dvorane u okviru koje bi se postavljale manje izložbe iz fundusa i one iz ostalih arheoloških muzeja Jugoslavije. Otvorenje prostora planirano je u povodu 50. godišnjice smrti arheologa don Frane Bulića.

154.2

Roš, Katja. Likovni zaklad v planinskih samotah. Freske so lajšale trpko resničnost. »Delo«, Ljubljana, 1984, (27.10), str. 21.

Šira informacija o osnutku zbirke skinutih fresaka s gospodarskih objekata i seoskih kuća s područja Ildrije i Tolmina koja se nalazi u Mestnom muzeju Ildrije.

127.5

Bogunović, Uglješa. Obnovljen Etnografski muzej. »Politika«, Beograd, 1984, (24.11), str. 9, ilustr.

Zgrada Etnografskog muzeja u Beogradu je nakon višegodišnjih sanacija i rekonstrukcije te novog postava ponovo otvorena za javnost. Opširan prikaz osnutka Muzeja i radova na uređenju i novom postavu.

Muzej sada raspolaže s više nego dvostrukim prostorom — 5640 četvornih metara a sam izložbeni prostor ima 1761 m². Otvorenjem Muzeja obilježena je i 80. godišnjica od prve stalne izložbe te 40. godišnjica rada muzeja u oslobođenom Beogradu.

5

Relić, N. Sto godina Gradskog muzeja u Somboru. Jedinstvena zbirka. »Politika«, Beograd, 1984, (21.12), str. 13.

Povodom obilježavanja stote godišnjice Gradskog muzeja u Somboru, jedne od najstarijih institucija u Vojvodini, vođen je razgovor s direktorom toga muzeja. Sažeti prikaz nastanka i razvoja muzeja, zbirki i današnje djelatnosti.

1.512

(Tanjug). Savjetovanje o spomen-obilježjima. Djela trajne vrijednosti. »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (30.6), str. 4.

U Kumrovcu je održano savjetovanje o aktualnim pitanjima u oblasti spomenika i spomen-obilježja narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije. Analizirana su idejno-politička i kulturno-povijesna pitanja ve-

zana za problematiku zaštite, financiranja, očuvanja i predstavljanja spomeničkih obilježja i memorijalnih muzeja i zbirki.

1.6

(AFP). Kongres prijatelja muzeja. »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (5.7), str. 11. Peti međunarodni kongres Svjetske federacije muzeja, osnovane 1975. godine, održan je u sjedištu UNESCO-a u Parizu.

Raspravljalo se o četiri teme: stvaralaštvo, pokroviteljstvo, komunikacija i mjesto muzeja u gradu. Federacija danas okuplja više od 600 društava prijatelja muzeja u 23 zemlje.

1.512

(G. B.). Znanstveni pristup. »Slobodna Dalmacija«, Split, 1984, (31.7), str. 9.

Program koji je donio počasni odbor za obilježavanje 50. godišnjice smrti arheologa don Frane Bulića u Splitu obuhvaća niz savjetovanja, izložaba i sustavnijeg rada na tiskanju sabranih djela ovoga znamenitog arheologa.

1.512

— Znanstveni skup arheologa. »Slobodna Dalmacija«, Split, 1984, (1.10), str. 9. Hrvatsko arheološko društvo i Dubrovački muzej organizirali su u Dubrovniku znanstveni skup na temu »Arheološka istraživanja u Dubrovniku i dubrovačkom području«.

1.512

V. M. Kongres arheologa Jugoslavije. »Politika«, Beograd, 1984, (10.10), str. 12.

Dvanaesti kongres arheologa Jugoslavije održan je u Novom Sadu na temu »Odbrambeni sistemi od praistorije do srednjeg vijeka«, dok je tema godišnje skupštine Saveza arheoloških društava Jugoslavije bila »Mjesto i uloga arheologije u suvremenom društvu«.

1.512

K. B. Znanstveni skup o M. A. Relkoviću, »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (27.10), str. 13.

U okviru održavanja skupa »Vrijeme i djelo Matije Antuna Relkovića« u Novoj Gradiški — otvoren je i novi muzejski prostor "Spomen-soba Ivana Kerdića« u Davoru.

1.512

Šulc, Branka. Muzeologija. Muzej s Partenona. »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (17.11), str. 12.

Na 1. kongresu o muzeologiji u Ateni razmotrena zaštita kulturnih dobara i njezino predstavljanje u suvremenom društvu, te je inicirano osnivanje stalne komisije UNESCO-a za zaštitu od devastiranja i otuđenja spomeničke baštine na Cipru.

.L5

(I. Č.). »Muzejski vjesnik« broj 7. »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (8.8), str. 11.

Glasilo Muzejskog društva sjeverozapadne Hrvatske, kojeg je ovog puta nakladnik Muzej Međimurja iz Čakovca, redovitim izlaženjem i aktualnom problematikom iz muzeja regije koja ga je i pokrenula, ubraja se tako među rijetke muzejske časopise redovitog izlaženja i obrade niza aktualnih tema.

.L5

T. K. Pošiljke iz tiskarne. Arheološki vestnik XXXIV, 1983. »Delo«, Ljubljana, 1984, (9.8), str. 7.

Opsežni prikaz novoga broja »Arheološkega vestnika«, središnjeg slovenskog arheološkog glasila koji izdaju Institut za arheologiju ZRC SAZU u Ljubljani.

190

(Z. S.). Savjet spomen-područja Jasenovac. Izdavačka djelatnost. »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (28.12), str. 4.

U sklopu programa za 1985. god. navodi se i razvoj izdavačke i muzejske djelatnosti, napose biblioteke »Poruke« u kojoj je i do sada tiskano 25 naslova.

2.2

Žaknić, Smiljan. IV Skupštine općine Korčula o muzejima i galerijama na području Općine. »Slobodna Dalmacija«, Split, 1984, (15.10.) str. 8, ilustr.

U informaciji pripremljenoj za raspravu Izvršnog odbora skupštine općine Korčula navedeno je teško stanje u muzejima i galerijama na otoku u kojima je, uz mali broj zaposlenih i neadekvatnu zaštitu, nastala situacija za koju se posredstvom SIZ-a kulture treba naći pozitivnije rješenje.

133.2

S. L. Skurjeni darovao. »Večernji list«, Zagreb, 1984, (25.7), str. 9.

Slikar Matija Skurjeni potpisao je darovni ugovor kojim Skupštini općine Zaprešić poklanja svoja djela. Općina Zaprešić se kao daroprimateelj obavezuje da slikaru otvori Galeriju »Matija Skurjeni« u Novim dvorima kod Zaprešića, najkasnije za četiri godine.

133.2

M. S. M. Tradicija legata. Derokovo zaveštanje. »Politika«, Beograd, 1984, (12.8), str. 10, ilustr.

U Narodnom muzeju Beograda održana je izložba crteža koje je prof. arhitekt Aleksandar Deroko poklonio tom muzeju.

133.2

M. Ž. Poklon za primer. »Politika«, Beograd, 1984, (15.8), str. 10.

Dragocjena zbirka slika, crteža, akvarela, foto-montaža i drugih djela Ivana Tabakovića njegova je supruga poklonila Muzeju savremene umetnosti u Beogradu. Zahvaljujući ovoj donaciji, Muzej sada raspolaže kompletnom zbirkom Tabakovićeve opusa, koja sadrži gotovo 500 radova.

200

Rozović, M. Umjetnine u privatnom vlasništvu. Zbirke u škrinjama. »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (20.8), str. 4.

Navode se podaci Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Zagreba o registriranih 58 privatnih zbirki u gradu, problemi prezentacije i zaštite takovih zbirki, te način financiranja donacija.

200

Teodosijević, Jasmina, Zadužbine, Blago nezaborava. »Vjesnik«, Zagreb, 1984, (9.9), str. 8.

Opširni prikaz o tradiciji zadužbina i legata u Beogradu i Srbiji, razgovori s voditeljima odjela legata u muzejima Beograda, sporovima vođenim oko legata spomen-ateljea Petra Lubarde i spomen-sobe Josipa Slavenkog, zakonskim osnovama za preuzimanje i vođenje legata i dr.

1.8

Subotić, Irina. Nove ideje i avangarda. »Politika«, Beograd, 1984, (28.8), str. 10.

Prikaz programa i postava izložbe *Konstruktivizam u Jugoslaviji 1921—1981*, koju je pripremio Narodni muzej u Beogradu, u suradnji s Galerijom suvremene umjetnosti iz Zagreba i Modernom galerijom iz Ljubljane, u Holandiji, Belgiji i SR Njemačkoj, gdje je izložba postavljena u okviru kulturne suradnje.

1.8

Bešević, I. Izložba naših remek-dela u Austriji. »Srpska baština« u Beču. »Politika«, Beograd, 1984, (29.8), str. 11, ilustr. Opširniji prikaz priprema za postav izložbe *Srednjovekovna umetnost u manastirima Srpske pravoslavne crkve na tlu Jugoslavije* koja se otvara 20.9. u Novom Hofburgu u Beču. Razgovor s autorom izložbe prof. Anikom Skovran iz Narodnog muzeja u Beogradu o koncepciji izložbe, kataloga i pratećim programima predviđenim uz tu izložbu.

1.8

M. Ž. U Lenjingradu i u Moskvi. Izložba »Umetnička baština Srba«. »Politika«, Beograd, 1984, (4.9), str. 10, ilustr.

Nakon što je izložba *Umetnička baština Srba* iz riznica i muzejskih zbirki zatvorena u Narodnom muzeju Beograda, u povodu 140 godina postojanja i rada toga muzeja, postavljena je — temeljem kulturne suradnje i razmjene izložaba — i u Lenjingradu te Moskvi. Autori te izložbe su stručnjaci Narodnog muzeja u Beogradu.